

REMISSVAR REGLER OM AVSTÄNGNING AV STAT- LIGT ANSTÄLLDA

(FI 2024:00814)

Saco-S avger härmed remissvar på denna promemoria.

Saco-S är en förhandlingsorganisation som samlar ca 95 000 medlemmar inom det statliga avtalsområdet fördelade på 18 olika förbund inom Saco. Våra kollektivavtal täcker de statliga myndigheterna under regeringen samt ett antal andra arbetsgivare som valt att vara medlemmar i Arbetsgivarverket.

Parterna inom det statliga avtalsområdet träffade redan för ett antal år sedan en överenskommelse om avstängning som infördes i Villkorsavtal-T. Skälet till detta var att vi kunde enas om att det undantagsvis kan finnas skäl att under en begränsad tid stänga av en arbetstagare från arbetet. Bestämmelsen kom senare att underkännas av Arbetsdomstolen som menade att avstängning är en fråga som berör statligt anställdas rättsställning och att en bestämmelse om avstängning därför måste regleras i lag. Parterna kom därför hösten 2023 överens om att bestämmelsen i kollektivavtalet skulle upphöra.

Mot denna bakgrund har Saco-S förståelse för att en motsvarande bestämmelse kan behöva införas i lagen om offentlig anställning. Det är dock av yttersta vikt att en sådan bestämmelse inte kan användas lättvindigt och att den omgärdas av ett regelverk som säkrar detta samt att arbetstagaren under en avstängning behåller sin lön och andra anställningsförmåner.

Som vi tidigare framfört i vårt remissvar på utredningen SOU 2022:8 anser vi att det, såsom följde av den tidigare bestämmelsen i kollektivavtalet, ska föreligga en skyldighet för arbetsgivaren att iaktta bestämmelserna i MBL 11-14 §§ inför ett beslut om avstängning. Det kan här noteras att dessa bestämmelser medger att förhandling sker efter att beslut fattats om det finns synnerliga skäl vilket vi anser vara en tillräcklig ventil i vissa undantagsfall där beslut behöver fattas snabbt. Ett skäl till att vi ville att en bestämmelse i lag skulle ligga så nära bestämmelsen i kollektivavtalet som möjligt var också

att värna den svenska modellen även på statlig sektor och att särlagstiftning som ensidigt gynnar statliga arbetsgivare bör undvikas.

Saco-S välkomnar att promemorian, till skillnad från den tidigare utredningen, föreslår att ett beslut om avstängning ska kunna prövas interimistiskt i domstol. I annat fall kan en avstängning pågå under mycket lång tid utan att det går att få den prövad även om arbetsgivaren förhåller sig passiv vad gäller att utreda omständigheterna eller om en rättslig process mot arbetstagaren pågår under lång tid.

Saco-S anser att ett beslut om avstängning ska tidsbegränsas till högst 30 dagar i taget såsom bestämmelsen i kollektivavtalet var utformad.

Saco-S välkomnar vidare att särskilda regler ska gälla för avstängning av fackligt förtroendevalda.

Saco-S har ingen invändning mot att doktorander inte ska kunna stängas av, men vill påtala att syftet med undantaget delvis uteblir då inte alla som är antagna till utbildning på forskarnivå är anställda som doktorander enligt högskoleförordningen utan kan ha annan anställning vid ett lärosäte (t.ex. som universitetsadjunkt) eller en anställning vid en annan myndighet än ett lärosäte. Ska syftet med undantaget uppnås, att inte försena forskarutbildningen, bör förbudet kopplas till antagning till utbildning på forskarnivå och inte enbart till anställning som doktorand enligt högskoleförordningen.

Vidare ser vi att det finns en del oklarheter kring vad som gäller för doktorander med anställning för det fall de stängs från studierna med stöd av bestämmelserna i högskoleförordningen mot bakgrund av att de är såväl anställda som studenter och kan utföra andra arbetsuppgifter än egen forskarutbildning.

Saco-S inställning

Saco-S avstyrker:

- att ett beslut om avstängning inte ska vara tidsbegränsat
- att arbetsgivaren inte ska vara skyldig att tillämpa bestämmelserna i MBL 11-14 §§ inför ett beslut om avstängning

- att undantaget från möjligheten att stänga av en arbetstagare begränsas till att endast gälla studerande på forskarnivå som innehar anställning som doktorand enligt högskoleförordningen

Saco-S tillstyrker:

- att de nya reglerna om avstängning införs i lagen om offentlig anställning
- att Statens ansvarsnämnd beslutar i frågor om avstängning när det gäller arbetstagare som är anställda genom beslut av regeringen samt arbetstagare som utan att vara anställda genom beslut av regeringen har en verksledande eller därmed jämförlig ställning
- att arbetstagaren behåller sin lön och andra anställningsförmåner under en avstängning
- att fackliga förtroendemän inte kan avstängas med mindre än att det inte är förbjudet enligt lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen
- att doktorander inte ska kunna stängas av om förbudet utsträcks att gälla alla som är antagna till utbildning på forskarnivå
- att en möjlighet till intermistisk prövning av ett beslut om avstängning införs
- Under förutsättning att ett beslut om avstängning ska vara tidsbegränsat i max 30 dagar och att det ska finnas en skyldighet att iaktta bestämmelserna i MBL 11-14 §§ inför ett sådant beslut tillstyrker Saco-S att en möjlighet till avstängning införs i lagen samt promemorians övriga förslag

Anna Steen,

Ordförande Saco-S